

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Antalya Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Proje No	
Proje Başlığı	Hıyar Islahı Programları İçin Nitelikli Genitörlerin (<i>yarı yol materyali</i>) Geliştirilmesi ve Tohum Teknolojisi Projesi-II
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Volkan GÖZEN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Volkan GÖZEN, Nejla ÇELİK, Dr. Öğr. Üyesi Hakan FİDAN Dr. Mehmet AYDOĞDU, Dr. Akın TEPE, Murat ŞİMŞEK, Prof. Dr. Ece TURHAN
Başlama- Bitiş Tarihleri	25 Temmuz 2020-1 Temmuz 2025
Projenin Toplam Bütçesi:	
<p>Ülkemizde gerek sera gerekse açıkta yetiştiriciliği yapılan hıyar yıl boyunca yetiştirilmektedir. Özellikle son yıllarda örtüaltında yoğun yetiştiriciliği yapılan Beit alpha tiplerinin yanısıra mini, slicer gibi tipler de talep görmektedir. Ülkemizde hıyar çeşit ıslahına yönelik araştırma sayısı sınırlıdır. Badem-Silor tipi, Beit-Alpha tiplerine nazaran ekonomik değerinin daha yüksek olması sebebiyle tercih edilmektedir. Mevcut turşuluk çeşitler arasında ise, piyasada hakim olan çeşit sayısının dört-beş adeti geçmediği, alternatiflerinin yetersiz olması sebebiyle tohumculuk-fidecilik sektöründe turşuluk tipte kısır döngünün hakim olduğu tespit edilmiştir. Özellikle sonbahar dönemi yapılan yetiştiriciliklerde abiyotik (düşük sıcaklık) ve biyotik (Külleme (<i>Podosphaera xanthii</i>), Mildiyö (<i>Pseudoperonospora cubensis</i>- Pcu), Hıyar Mozaik Virüsü (CMV), Kabak Sarı Mozaik Virüsü (ZYMV), Hıyar Damar Sarılık Virüsü (CVYV)) stres faktörleri ciddi verim ve kalite kayıplarına neden olur. Bu problemleri çözmek için, abiyotik ve biyotik stres koşullarına tolerant çeşitlerin yetiştirilmesi önemli bir rolle sahiptir. Yürütülecek olan bu çalışma ile hem sera hemde açık arazi hıyar yetiştiriciliğine uygun abiyotik (düşük sıcaklık) ve biyotik (Külleme (Px), Mildiyö (Pcu), Hıyar Mozaik Virüsü (CMV), Kabak Sarı Mozaik Virüsü (ZYMV), Hıyar Damar Sarılık Virüsü (CVYV)) stres faktörlerine tolerant hat ve çeşit geliştirme hedeflenmiştir. Mevcut gen havuzumuzdaki kendilenmiş materyalin ve hatların elde edilmesinde "Pedigri" yöntemi kullanılacaktır. Hatların ve çeşitlerin belirlenmesinde genel ve özel kombinasyon yeteneği testlerinden faydalanılacaktır. Verim denemeleri farklı lokasyonlarda kurulacaktır. Proje sonucunda geliştirilen hat ve çeşitler serada daha güvenli üretim imkanı sağlayacaktır.</p>	
Anahtar Kelimeler: Hıyar, heterozis, düşük sıcaklık stresi, virüs hastalıkları, fungal hastalıkları	